

SIVISTYSPALVELUT

Vastuualueet: perusopetus, lukio, vapaa-ajan koulutus ja kulttuuripalvelut, vapaa-aikapalvelut, varhaiskasvatus sekä tukipalveluna koulutoimisto/joukkoliikenne.

Toimielin: sivistyslautakunta

Tilivelvollinen viranhaltija: sivistysjohtaja

Kaupunkistrategian mukaiset tavoitteet:

Kestävä kehitys ja biotalous osaksi kaupungin tulevaisuutta

- Kestävä kehitys arkipäivän toiminnaksi

Haapajärven vahvuudet tietoisuuteen markkinoinnilla

- Koululaiset ja opiskelijat paikkakunnan markkinoijina

Koulutus. ja kulttuuripalvelut elinvoiman vauhdittajana

- Laadukkaat koulutuspalvelut
- Koulutuspalvelujen hyväkuntoiset ja toimivat tilat
- Luonto- ja kulttuuriympäristön hyödyntäminen

Yrittäjyyskasvatuksen kehittäminen

- Haapajärven sivistyspalveluiden yrittäjyyskasvatuspolku esiopetuksesta toiselle asteelle.

Toimenpiteet:

- Koulujen kestävän kehityksen toiminnan ja opetuksen jatkaminen ja kehittäminen
- Koululaiset ja opiskelijat tekevät osana opetussuunnitelmaa säännönmukaisesti ja suunnitelmallisesti materiaalia paikkakuntaan liittyvistä aiheista eri näkökulmista sosiaalisen median kanaviin
- Koulujen opetussuunnitelmat ja hanketoiminta
- Varhaiskasvatuksen suunnitelmat ja hanketoiminta
- Lukion ja liiketalouden opetuksen yhteistyön kehittäminen
- Luonto- ja kulttuuriympäristön hyödyntäminen koulujen opetuksessa
- Yrittäjyyskasvatuksen kehittäminen Haapajärven kaupungin strategian mukaisesti
- Kuntalaisten hyvinvointiin liittyvät toimet

Palvelutuotannon periaatteet:

1. Kaupungin omana toimintana tuotettavat palvelut

- Varhaiskasvatus
- Perusopetus
- Lukiokoulutus

2. Yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa tuotettavat palvelut

- Toisen asteen koulutuksen ylläpitojärjestelmä
- Kansalaisopisto (Jokilatvan opisto), musiikki- ja tanssiopistopalvelut ja avoin yliopisto
- Kirjasto
- Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut tuotetaan omana tuotantona tai alueellisesti
- Joukkoliikenne
- Selvitetään kaupungin omana toimintana tuotettavien palvelujen tuottamista yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa

Voimassa olevat strategiat ja ohjelmat:

- Perusopetuksen opetussuunnitelma
- Lukion opetussuunnitelma
- Esiopetussuunnitelma
- Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma
- Perusopetuksen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma
- Aikuisten perusopetussuunnitelma
- Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma
- Oulun eteläisen kirjastostrategia

- Jokilatvan opiston perussopimus
- Perusopetuksen laatutyön toimenpideohjelma
- Koulukohtaiset tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat
- Haapajärven koulujen tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön strategia
- Varhaiskasvatussuunnitelma
- Haapajärven kulttuurikasvatussuunnitelma
- Haapajärven sivistyspalvelujen yrittäjyyskasvatuspolku

Talouden tasapainottaminen

Talouden tasapainottamiseksi tehtävät toimenpiteet on koottu päävastuualueittain lukuun 7. Sivistyspalvelujen taloutta tasapainottavat toimet löytyvät luvusta 7.

KOULUTOIMISTO

Vastuullinen viranhaltija: sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus: Koulutoimisto huolehtii koulutuksesta ja sen suunnittelusta sekä Haapajärven kaupungin ylläpitämien oppilaitosten toiminnasta. Koulutoimisto sisältää hallinto- ja toimistopalvelut, joukkoliikenteen ja erilaisten hankkeiden hallinnoinnin.

Sivistysjohtajan ja lukion rehtorin tehtävät on yhdistetty. Palkkakustannukset jaetaan puoliksi sivistystoimen hallinnon ja lukion kesken.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Haapajärven kaupunki panostaa koulutukseen kaikissa ikä- ja väestöryhmissä ja koulutus on Haapajärven tärkeä kehittämisväline. Koulutoimisto koordinoi tätä toimintaa huolehtimalla suunnittelu- ja kehittämistyön jatkuvuudesta, seurannan toteuttamisesta ja tulosten analysoinnista sekä henkilöstöresurssien ja taloudellisten toimintaedellytysten turvaamisesta. Se on aloitteellinen ja aktiivinen palvelukeskus.

Joukkoliikenteen suunnittelua jatketaan eri yhteistyötahojen (mm. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Liikenneturva, alueen muut kunnat, kaupungin eri hallintokunnat, asukkaat) kanssa. Tavoitteena on nykyisen palvelutason säilyttäminen.

Haapajärven kaupunki on mukana Oulun eteläisen alueen joukkoliikennetyöryhmässä.

Toteutuminen:

Koulutoimisto on hoitanut tehtävänsä suunnitelmien mukaan sekä hallinnon että toimistopalveluiden osalta. Hankehallinnon osalta on käsitelty sekä päättyviä hankkeita että uusia hankehakemuksia: harrastamisen Suomen malliin ja 3- vuotiseen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tasa-arvoa tukevaan hankkeeseen. Lautakunnan kokouksia on järjestetty tarkasteltavana aikana kaksi kertaa.

Tarkasteltavana ajanjaksona on käyty useita talouden säästöihin liittyviä neuvotteluja. Sivistyspalvelujen vuoden 2024 talousarvioon tehtiin alkuvuonna 400 000 euron säästöt tarkastelemalla kaikkia toimintakuluja. Uusi säästökierron aloitettiin maaliskuussa 2024.

Sivistyspalvelujen 1-3/2024 toimintakate on kvartaalitalouden mukainen 23,7 %. Toimintatuottojen toteutuma on 21,9 % ja toimintakulujen toteutuma on 23,5 %. Toimintamenot ovat täysin suunnitelmien mukaiset. Toimintatuotot ovat alkuvuodesta jäljessä sekä laskutuksen että kotikuntakorvausten osalta.

Mittarit

	TA22	TA23	TA24	Tot. 31.3.
Lautakunnan kokouksia	8	8	8	2

PERUSOPETUS

Vastuullinen viranhaltija: sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus: Perusopetus muodostaa yhtenäisen toiminnallisen kokonaisuuden. Perusopetusta annetaan Haapajärvellä yläkoululla, K.J. Ståhlbergin koululla sekä Oksavan, Parkkilan ja Tiiton kyläkouluilla. Kouluverkon muutokset ja muut säästötoimet toteutetaan talouden arviointimenettelyyn perustuen ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Esiopetusmahdollisuus tarjotaan koko ikäluokalle. Esiopetusta annetaan Haapajärven hajautetun mallin mukaisesti erillisissä esiopetusryhmissä K.J. Ståhlbergin koululla, Parkkilan (Parkkilan ja Oksavan esioppilaat) ja kevätlukukaudella 2024 Tiiton koululla.

K.J. Ståhlbergin koulun yhteydessä toimii kehitysvammaisten opetus- ja päivähoitoyksikkö ja pienryhmäopetus. 7.–9. vuosiluokkien erityisoppilaat on pääosin integroitu yleisopetuksen ryhmiin. Esioppilaiden ja koululaisten ohjattua aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään erillisen suunnitelman mukaisesti K.J. Ståhlbergin koululla.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Perusopetuksen tavoitteena on antaa oppilaille omien kykyjensä mukainen jatko-opintokelpoisuus. Kasvatuksen tavoitteena on omaa elämäänsä hallitseva kansalainen. Oppimaan oppimisen taidot ovat tärkeä painopiste perusopetuksessa.

Opettajan rooli kiinnostuksen ja tiedollisen uteliaisuuden herättäjänä ja innostajana on lapsen ja nuoren elämässä keskeinen (toimiva opettaja - oppilas -suhde). Lähes kaikki perusopetusta koskevat kehittämisen tehtävät ovat luonteeltaan yhteistyötä edellyttäviä, uusien yhteisten käytäntöjen ja ajattelutapojen luomista.

Yhtenäisen peruskoulun periaatetta toteutetaan käyttämällä luokanopettajia yläasteella ja aineenopettajia kyläkouluilla ja K.J. Ståhlbergin koululla sekä sijoittamalla oppilaita ja opetusryhmiä joustavasti (esim. erityisopetus, kielten opetus, yhteiset opettajat, virkojen sijoituspaikat).

Esiopetusta kehitetään koulujen, varhaiskasvatuksen ja kotien välisellä yhteistyöllä. Esioppilaiden ja koululaisten ohjattua aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään koulun kerhotoimintana K.J. Ståhlbergin esikoululla ja Parkkilan koululla. Kevätlukukauden 2024 aikana aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään myös Oksavan ja Tiiton kouluilla.

Rekrytoinnin ja täydennyskoulutuksen avulla varmistetaan ammattitaitoinen ja pätevä henkilöstö. Erityisopetuksen ja erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetus turvataan.

Kansainvälisiä yhteistyöverkostoja ja käytännön opetustyötä kehitetään ja uudistetaan jatkuvasti. K.J. Ståhlbergin koulu jatkaa valtakunnallisessa kerhotoiminnan kehittämishankkeessa. Kaikki peruskoulut ovat mukana harrastamisen Suomen malli hankkeessa ja tarjoavat oppilaille kerhotoimintaa koulupäivien jälkeen.

K.J. Ståhlbergin koulun 6. luokan, kyläkoulujen 5.–6. luokan ja yläkoulun 9. luokan oppilaat osallistuvat Pohjois-Pohjanmaan Yrityskylähankkeeseen. Haapajärven yläaste ja K.J. Ståhlbergin koulu ovat Unesco-kouluja ja ne ovat mukana Pohjois-Suomen Unesco-koulujen Polaris verkostossa.

Yrittäjyyskasvatuksen vahvistaminen ja koululaiset ja opiskelijat paikkakunnan markkinoijina ovat kaikkien koulujen yhteisiä painopistealueita. Lisäksi kouluilla on omia lukuvuosittaisia painopistealueita/kehittämiskohteita.

Haapajärven yläaste jatkaa yhteistyötä Viron Värskan kunnan yhtenäiskoulun kanssa ja Tansanian Maruvangon koulun kanssa.

Koulurakentamisella ja kouluympäristön kehittämisellä varmistetaan ajanmukaiset ja toimivat oppimisympäristöt. K.J. Ståhlbergin koulu siirtyi esiopetusta lukuun ottamatta väistötiloihin lv. 2020–2021 alussa. Uusi koulurakennus on rakenteilla Opintielle ja se valmistuu 31.5.2025. Vuoden 2024 aikana toteutetaan K.J. Ståhlbergin koulun koulukalusteiden kilpailutus-, suunnittelu- ja hankintaprosessi.

Perusopetuksen yksiköiden hyvinvointityöhön liittyvät toiminnot ja tavoitteet:
Yläaste:

Tarkkailtava kohde on **Ehkäisevä Päihdetyö Koulussamme**. Tätä mitataan seuraavilla mittareilla:

1. Järjestetyt luennot ja muut erityiset tilaisuudet kevät lukukauden 2024 ja syyslukukauden 2024 aikana.
2. Kuinka monta oppilasta on saavutettu
3. Kahdella oppilaille erikseen suunnatulla kyselyllä ja niiden tulosten arvioinnilla.

Alakoulut (K.J. Ståhlbergin koulu ja kyläkoulut):

Tarkkailtava kohde on **Kiusaamisen vastainen toiminta**. Tätä mitataan seuraavilla mittareilla:

1. Ennaltaehkäisevät toiminnot ja kasvatustilaisuudet: kiusaamisen vastainen toiminta esillä koulumme arjessa (4 x lukuvuosi)
2. Kuinka monta oppilasta on saavutettu
3. Kouluterveyskyselyn (4.–5. luokkien) ja koulukohtaisten kyselyiden tulosten tarkastelu ja niistä johdetut jatkotoimenpiteet.
4. Kiusaamiseen liittyvien puhutteluiden määrän seuraaminen ja vertailu aikaisempiin vuosiin.

Toteutuminen:

Perusopetuksen alkuvuosi on noudattanut koulujen lukuvuosisuunnitelmia. Koulut ovat noudattaneet toiminnassaan sekä koulujen painopistealueisiin että koulujen hyvinvointityöhön kirjattuja tavoitteita. Yläasteen rehtorin menehtyminen helmikuussa 2024 toi mukanaan sekä välitöntä että pitkäkestoisempaa kriisityötä sekä muutoksia yläasteen hallintoon. Vararehtori on hoitanut yläasteen rehtorin tehtävää vt. rehtorina 9.2.2024 lähtien.

K.J. Ståhlbergin koulun uudisrakennus etenee rakentamisaikataulun mukaisesti. Tarkasteltavana ajanjaksona on tehty kaluston ja irtaimiston osalta suunnittelu- ja hankintaprosessin valmistelutyötä. Uuden, tulevan lukuvuoden suunnitteluun ja aikatauluihin ovat vaikuttaneet kevään kuukausien säästöneuvottelut.

Perusopetuksen osalta toimintatuottojen toteutuma on 22,5 %. Toimintakulujen toteutuma on 23,4 % ja tarkasteltavan ajanjakson 1-3/2024 toimintakate on 23,5 %.

Mittarit

	TA22	TA23	TA24	Tot. 31.3.
Tehokkuus				
€/ oppilas	9300	9300	9400	2065
Toiminnan laajuus (oppilaiden lukumäärä)				
0 – 6 luokat	640	600	555	558
7 – 9 luokat	305	300	291	288
Tunnit/ oppilas				
0 – 6 luokat	1,9	1,93	1,93	1,93
7 – 9 luokat	2,3	2,2	2,2	2,2
Opetusryhmien keskikoko				
0 – 6 luokat	18,0	18,0	19,0	19,0
7 – 9 luokat	19,0	19,0	21	20,65

*Koulukiinteistöjen pääomavuokrat on Haapajärvellä lisätty vuonna 2021 perusopetuksen kustannuksiin Opetushallituksen kustannuspaikkaraportissa. Kustannusvaikutus on n. 1300 euroa/oppilas.

LUKIO

Vastuullinen viranhaltija: Sivistysjohtaja / lukion rehtori

Toiminnan kuvaus: Haapajärven lukio on yleissivistävä, ylioppilastutkintoon johtava ja jatko-opintoihin valmentava päivälukio. Täydennämme päiväopintotarjontaa alueen lukioiden Eleven+ etälukioverkostosta ja muita etäopintoja tarjoavien palveluiden kautta.

Yhdistelmätutkinnon suorittamiseksi on suunniteltu opintopolku Haapajärven ammattiopiston opiskelijoille. Opinnot johtavat 3–3,5 vuoden aikana suoritettuina kaksoistutkintoon tai 4 vuoden opintoina kolmoistutkintoon.

Haapajärven lukio on mukana alueen lukioiden, Centria ammattikorkeakoulun ja Oulun ammattikorkeakoulun yhteistyöyhteistyksen Eleven+ ry:n toiminnassa. Lukion rehtori on Eleven+ yhdistyksen puheenjohtaja. Yhdistyksen tavoitteena on kehittää alueen koulutuksellista yhteistyötä Oulun eteläisen alueen lukioiden ja alueella toimivien ammattikorkeakoulujen kesken. Vuodelle 2024 tavoitteena on vakiinnuttaa hanketyönä suunniteltu Oulun eteläisen alueen Eleven+ -lukioiden oma etälukiotoiminta.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Haapajärven lukion tavoitteena on, että valtaosa lukion käyneistä pääsee kohtuullisessa ajassa jatkamaan opintojaan korkeakouluissa tai muissa jatko-opintoihin liittyvissä oppilaitoksissa. Keväällä ylioppilaksi kirjoittaneiden jatko-opintoihin sijoittuminen selvitetään vuosittain.

Haapajärven lukion painopisteitä ovat kestävä kehitys, lukiolaisten hyvinvoinnin ja osallisuuden tukeminen, kansanvälisyys sekä yrittäjämäisen ajattelutavan, sisäisen yrittäjyyden, vahvistaminen. Opetuksessa käytetään runsaasti digitaalisten oppimisympäristöjen tarjoamia mahdollisuuksia. Opettajien täydennyskoulutus on keskeinen tekijä pedagogian kehittämisessä.

Lukio on yksi maamme Unesco-kouluista, joiden toiminnassa otetaan huomioon Unescoon liittyvät asiat kuten globaalit kysymykset, ihmisoikeudet ja kulttuuriperintö. Lukio on mukana Pohjois-Suomen Unesco-koulujen Polaris-verkostossa.

Haapajärven ammattiopiston opiskelijoita opiskelee yhdistelmäutkintopolulla. Lukiolaiset voivat valita ammatillisen koulutuksen opinnoista mm. ohjelmoinnin ja yrittäjyyden opintoja. Opintojen rahoitus hoidetaan molempiin suuntiin toteutuneiden kustannusten mukaan. Lukiolla ja Haapajärven Jedulla on käynnissä yhteinen koulunuorisotyöhön liittyvä hanke yhteistyössä Jokilaaksojen Nuorten tuki ry:n kanssa.

Haapajärven lukiolle on myönnetty 16 625 euroa valtion erityisavustusta koronapandemian vaikutusten tasoittamiseksi mm. tukiopetuksen avulla. Kyseisen Opetushallituksen myöntämän tuen käyttöaika on 2022–2024. Lukio on saanut myös kestävään kehitykseen liittyvän yli 10 000 euron valtionavustuksen lukuvuosille 2022–2024, kyseinen hanke on nimeltään: Kisaillen kohti kestävää tulevaisuutta.

Lukio on mukana alueen lukioiden yhteisessä etäopintomahdollisuuksia kehittävässä hankkeessa. Hanketta koordinoi Ylivieskan lukio ja hanke on saanut valtionavustusta yli 130 000 euroa. Lukion rehtori kuuluu hankkeen ohjausryhmään.

Lukion kaikki opiskelijat kuuluvat toisen asteen uuden oppivelvollisuuslain ja maksuttoman toisen asteen koulutuksen piiriin. Oppivelvollisuus ja maksuttomuus koskee kaikkia niitä opiskelijoita, jotka ovat syntyneet vuonna 2005 tai sen jälkeen.

Oppivelvollisuuslaki ja maksuton toinen aste lisäävät lukiokoulutuksen kustannuksia ikäluokka kerrallaan.

Lukion opiskelijamäärä vaihtelee vuosittain 110–130 opiskelijan välillä riippuen yläkoulun päättävän luokan oppilaiden määrästä. Syksyllä 2023 lukiossa aloitti 45 uutta opiskelijaa.

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymän Haapajärven yksikön liiketalouden osaston opetus toimii lukion kanssa yhteisissä tiloissa. Lukiorakennuksen vuokratkustannukset jaetaan opiskelijamäärän suhteessa lukion ja liiketalouden opetuksen kesken.

Lukion tilat ovat myös Jokilatvan opiston koulutuksen käytössä. Jokilatvan opiston opetuksen osuus tiloissa on 10 %.

Lukion opiskelijakohtainen kustannus on noussut huomattavasti vuoden 2021 tilinpäätöksessä ja seuraavissa talousarvioissa. Oppilaskohtaisen kustannuksen nousua selittävät syksyllä 2021 voimaanastunut maksuton toinen aste ja oppivelvollisuus sekä pääomavuokrien lisääminen koulutuksen kustannuksiin vuonna 2021.

Lukion rehtori toimii myös sivistysjohtajana, palkkakustannukset jaetaan puoliksi sivistystoimen hallinnon ja lukion kesken.

Lukion hyvinvointityöhön liittyvät toiminnot ja tavoitteet:

Lukion opiskelijoille järjestetään jokaisen periodin päättöviikolla yhteinen hyvinvointitapahtuma yhdessä opiskelijoiden edustajien (opiskelijakunnan hallitus, tutorit ja ympäristötiimi) kanssa.

Tavoite vuonna 2024: 6 tapahtumaa.

Toteutuminen:

Lukion 1-3/2024 ajanjaksoon ovat sisältyneet opiskelun ja ylioppilaskirjoitusten järjestämisen lisäksi hyvinvointityö ja kevättalven tapahtumat penkkareineen ja vanhoine tansseineen. Kisaillen kohti kestävää tulevaisuutta -hankkeen tiimoilta on järjestetty mm. välituntitapahtumia. Lukio on mukana alueen lukioiden JokiElukio-etälukiohankkeessa, jonka toimintaa on pilotoitu opintojen osalta keväällä 2024.

Lukion talous on toteutunut suunnitelmien mukaan. Toimintatuotot ovat 32,7 %, toimintakulut ovat 22,3 % ja toimintakate on 22,0 %.

Mittarit

	TA22	TA23	TA24	Tot. 31.3.
Tehokkuus				
€/ opiskelija	9300	9300	9300	1800
Toiminnan laajuus (opiskelijoita) (*)	124 (3)	120 (3)	116 (2)	115(1)
Tunnit/opiskelija	1,57	1,57	1,5	1,5

(*päivälukiolaiset (+ ammattiopiston kaksoistutkintoa suorittavat)

*Koulukiinteistöjen pääomavuokrat on Haapajärven osalta lisätty Opetushallituksen kustannuspaikkaraporttiin lukion kustannuksiin vuonna 2021. Pääomavuokrien kustannusvaikutus on ollut n. 1550 euroa/lukion opiskelija.

VAPAA-AJAN KOULUTUS

Jokilatvan opisto

Vastuullinen viranhaltija: kansalaisopiston rehtori

Toiminnan kuvaus: Koulutuspalveluja annetaan Jokilatvan opistossa.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Jokilatvan opisto tarjoaa monipuolisia ja korkeatasoisia opiskelumahdollisuuksia toiminta-alueellaan. Opetuksen saatavuus turvataan hajauttamalla opetus koko toiminta-alueelle.

Valtionosuusleikkausten vuoksi opetuksen määrää joudutaan leikkaamaan 2 350 tuntia, jotta kustannukset saadaan sopeutettua tulorahoituskehyykseen. Valtionosuusleikkausten ja kustannusten nousun vuoksi tehdään lisäksi pieni korotus kurssimaksuihin.

Opetuksen pääpaino on musiikissa, käden taidoissa ja kuvataiteissa sekä liikunta ja terveysopinnoissa. Muun opetuksen tarjonnassa vastataan opiston toiminta-alueen koulutuskysyntään ja esitettyihin toiveisiin.

Opiston yleinen opetussuunnitelma ja soitinopetuksen opetussuunnitelmat on otettu käyttöön 1.8.2023 alkaen. Jatketaan opetussuunnitelmien jalkauttamista käytännön opetustyöhön, suunnitteluun ja opetuksen kehittämiseen.

Jatketaan verkko- ja etäopetuksen järjestämistä ja opetuksen kehittämistä. Osallistutaan aktiivisesti alan koulutuksiin. Lisätään osaamisperusteisesti järjestettävien kurssien määrää.

Jokilatvan opisto tarjoaa toiminta-alueellaan kuvataiteen ja käsityön taiteen perusopetusta. Tanssitaiteen perusopetuksen tuottaa Tanssiopisto Uusikuu. Musiikin taiteen perusopetuksesta vastaa Jokilaaksojen musiikkiopisto.

Seurattavat hyvinvointia edistävät toiminnot:

- Jokilatvan opisto toimii Kaiku -kortti palveluntuottajana. Kaikukortin tavoitteena on parantaa taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevien nuorten, aikuisten, perheiden ja ikäihmisten mahdollisuuksia osallistua kulttuurielämään ja harrastaa taiteen tekemistä. Jokilatvan opistossa kaiku -korttia voi käyttää myös muihin kuin kulttuurialan opintoihin. Seuranta: tilastoidaan Kaiku- kortin käyttäjämäärät ja käyttökohteet.
- Jaetaan opintoseteleitä, joiden tarkoituksena on madaltaa OPH:n määrittelemien opintosetelikohderyhmien esim. eläkkeellä olevien osallistumisen kynnystä hyvinvointia ylläpitäviin opintoihin. Seuranta: raportoidaan opintosetelien hakijamäärät kohderyhmittäin.
- Työttömät saavat kurssimaksuista ja kausikortista 50% alennuksen.

- Seuranta: raportoidaan työttömien opiskelijoiden määrät.
- Opisto myöntää 20 vapaaoppilaspaikkaa alle 17-vuotiaille lapsille ja nuorille.
Seuranta: raportoidaan hakijamäärät paikkakunnittain.
- Liikuntaopinnoissa järjestetään varsinaisen lukuvuoden päätteeksi erillinen kesälukukausi, jota kautta liikunnan opetuksen opetuskausi jatkuu muita pidempään.
Seuranta: raportoidaan suunnitelman toteutuminen ja opiskelijamäärät paikkakunnittain.
- Ikäihmisille järjestetään omia iän mukaan kohdennettuja liikuntaryhmiä.
Seuranta: raportoidaan kevät- ja syyslukukauden ikäihmisille kohdennettu sisältö ja opiskelijamäärät paikkakunnittain.

Toteutuminen:

Opetusta järjestetään kevätlukukauden 2024 aikana 298 kurssilla yhteensä 8 862 tuntia, joista 31.3. mennessä on toteutunut 6 932 tuntia. Opiskelijoita (netto) on kirjattu kevätlukukauden kursseille yhteensä 2 487, joista 78% on naisia. Kaikkiaan kurssilaisia (brutto) on kirjattu kevään kursseille 3 790. Opetuksen pääpaino on ollut kevätlukukaudella musiikissa (43% tunneista), käden taidoissa (25%), liikunnassa ja terveydessä (14%) kuvataiteissa (10%) ja kielissä (4%).

Etäopetuksen kursseja on järjestetty kevään aikana kielissä, kuvataiteissa ja liikunnassa yhteensä 7, joissa annettu tuntimäärä on ollut 125 ja joihin on osallistunut 112 opiskelijaa. Ensiavun peruskurssi (EA 1) järjestettiin hybridikurssina Pyhäjärvellä. Teoriaosan opiskelijat suorittivat etänä ja käytännön osa toteutettiin lähiopetuksena.

Osaamisperusteisesti toteutettuja kursseja on järjestetty kevään aikana 57, joissa on annettu opetusta 3 403 tuntia ja joihin on osallistunut 479 opiskelijaa. Osaamisperusteisten kurssien määrä on noin kymmenkertainen edelliseen lukuvuoteen verrattuna. Opintopisteiden suorittajia on näillä kursseilla runsaat 100. Tarkempi lukema tiedetään lukuvuoden 23-24 päättyessä. Suuri osa opintopisteiden suorittajista ovat soitinopetuksen oppilaita, jotka ovat tehneet oman soittimensa opetussuunnitelman mukaisia tasosuorituksia.

Taiteen perusopetusta järjestettiin kuvataiteissa ja käsityössä. Kevätlukukauden lopussa annetaan päättötodistukset niille oppilaille, jotka saavat lukuvuoden aikana suoritettua taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän. Suunnitelman mukaisesti tanssitaiteen perusopetuksen tuotti Tanssiopisto Uusikuu ja musiikin taiteen perusopetuksen Jokilaaksojen musiikkiopisto.

Hyvinvointia edistäviä toimintoja on toteutettu suunnitelman mukaisesti. Raportointi kevään osalta tehdään lukuvuoden päättyessä.

Mittarit (koko opisto)

	TA22	TA23	TA24	Tot. 31.3.
Tehokkuus				
€/asukas	40,28	41,38	43,82	12,84
€/oppilas	247,00	270,64	321,51	126,87
€/tunti	58,71	59,62	72,29	45,52
Toiminnan laajuus				
Oppilaita (netto)	4 100	3 800	3 350	2 487
Opetustunnit	17 250	17 250	14 900	6 932
Valtionos. perustetunnit (OKM)	15 300	15 100	13 000	13 029
Opetusryhmien keskikoko	13,0	13,0	12,0	12,84

Mittarit (Haapajärven osaston nettokustannukset)

	TA22	TA23	TA24	Tot. 31.3.
Tehokkuus				
€/asukas	9,25	9,63	12,42	
€/oppilas	49,08	54,58	75,51	
€/tunti	13,29	13,64	20,77	
Toiminnan laajuus				
Oppilaita	1 300	1 200	1 100	733
Opetustunnit	4 800	4 800	4 000	1 863 *
Nettomaksuosuus	63 803	65 490	83 060	

* Toteutunut tuntimäärä 31.3.2024 mennessä

Jokilaaksojen musiikkiopisto

Toiminnan kuvaus: Musiikkiopiston palvelut ostetaan Jokilaaksojen musiikkiopistolta. Haapajärven kaupungin maksuosuus 60 600 e määräytyy jäsenkuntauosuuden perusteella, joka on 12%.

Kulttuuripalvelut

Vastuullinen viranhaltija: kansalaisopiston rehtori

Toiminnan kuvaus: Kunnan kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jolla kunta edistää kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saatavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuurikasvatusta ja kulttuuriperintöä. Haapajärven kulttuuripalvelut luo edellytyksiä taiteen ja kulttuurin kokemiselle ja tekemiselle järjestämällä tapahtumia, ylläpitämällä kokoelmia ja K.J. Ståhlbergin lapsuudenkotimuseota sekä tukemalla koulujen kulttuurikasvatusta ja kaupunkilaisten omaehtoista kulttuuritoimintaa. Paikallisen kulttuuriperinnön ja kulttuuriympäristön vaalimisessa ja kotiseututyön edistämisessä tehdään yhteistyötä Haapajärvi-seuran, seurakunnan ja järjestöjen kanssa.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Kulttuuripalveluiden tavoitteina ovat kuntalaisten henkisen ja sosiaalisen pääoman kasvattaminen sekä hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden lisääminen kulttuurin keinoin. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi luodaan edellytyksiä omaehtoiselle kulttuurin harrastamiselle ja kokemiselle.

Järjestöjen, yhteisöjen ja ryhmien järjestämiä kulttuuritapahtumia ja -toimintaa tuetaan antamalla asiantuntija-apua ja tiloja käyttöön, tiedottamalla haettavista avustuksista ja apurahoista sekä jakamalla kulttuuriavustuksia talousarviomäärärahan puitteissa.

Kulttuuripalvelut ylläpitää monipuolista kulttuuritarjontaa kaikenikäisille kuntalaisille resurssiensa puitteissa. Järjestää vuotuiset kulttuuritapahtumat ja muita tapahtumia yhteistyössä kaupungin omien yksiköiden ja paikallisten toimijoiden, kuten seurakunnan, järjestöjen ja yhdistysten kanssa sekä osallistuu Haapajärvi-päivien järjestelyihin.

Keväällä 2019 laadittu ja 2022 päivitetty kulttuurikasvatussuunnitelma jalkautetaan alueen kouluihin. Toteutetaan koululaisten museovierailut ja kulttuurikasvatussuunnitelman mukaiset tapahtumat yhteistyössä koulujen ja päiväkotien kanssa. Seurataan toteutuneiden vierailujen ja tapahtumien osallistujamääriä.

Ylläpidetään ja kehitetään K.J. Ståhlbergin lapsuudenkotimuseon toimintaa. Museo pidetään avoinna juhannuksen jälkeisestä keskiviikosta kuuden viikon ajan ja muina aikoina sopimuksen mukaan. Mahdollistetaan museoon tutustuminen virtuaalisesti museon ollessa suljettuna.

Jatketaan Teepiknik -tapahtuman kehittämistä yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Luodaan tapahtumasta jatkuva yhteisöllinen perinne. Kehitetään ja ylläpidetään Teekaupunki-teemaa yhteistyössä Teetoimikunnan ja kaupungin hallintopalveluiden kanssa.

Ylläpidetään kaupungin taidekokoelmaa, teeastiakokoelmaa ja Mika Myllylän palkintokokoelmaa. Kehitetään näyttelyiden virtuaalista ja sisällöllistä tarjontaa. Järjestetään taidenäyttelyitä kirjaston tiloissa. Näyttelytilatyöryhmä jatkaa pysyvien näyttelytilojen suunnittelua. Laaditaan näyttelytilojen sekä kulttuurisalin lämpö- ja varastotilojen tilantarveselvitys. Selvitetään kulttuurisalin näyttämövalojen vaihtamista energiatehokkaammiksi Led-valoiksi.

Osallistutaan Pohjois-Pohjanmaan kulttuurihyvinvointityöryhmän työskentelyyn ja pyritään laajentamaan kuntalaisten tietoisuutta kulttuurin vaikutuksesta ihmisen hyvinvointiin sekä järjestetään matalan kynnyksen kulttuuritapahtumia yhteistyöverkoston kanssa. Kulttuurihyvinvointi on vahvasti mukana Haapajärven hyvinvointisuunnitelmassa vuosille 2021 -2025. Suunnitelmaan on kirjattu kolme tavoitetta, joiden toteutumista seurataan vuosittain. Tavoitteet ovat:

- Kulttuurista hyvinvointia avo- ja asumispalvelujen asiakkaille ja asukkaille
- Lapsiperheiden tukeminen kulttuurielämysten saamisessa
- Kulttuurikasvatus kiinteäksi osaksi koulujen ja päiväkotien arkea

Haapajärvi on mukana seutukunnallisessa kulttuurimatkailuhanke KUMA:ssa. Haapajärven KUMA-työryhmä aloitti työskentelyn syyskuussa 2022. Osallistutaan hankkeen koulutuksiin ja tehdään yhteistyötä paikallisten ja seutukunnallisten toimijoiden kanssa. Kehitetään paikallisia kulttuurimatkailukohteita sekä paikallisia ja alueellisia kulttuurimatkailureittejä. Luodaan edellytyksiä paikallisen ja alueellisen elinvoiman kehittymiselle ja sitä tukevalle luovalle toiminnalle kulttuurin ja taiteen keinoin.

Jatketaan Oulu2026 kulttuuripääkaupunkivuoteen valmistautumista. Toimitaan yhteistyössä Nivalan ja Pielaveden kanssa Presidenttipolku -hankkeessa. Kehitetään K.J. Ståhlbergin lapsuudenkotimuseon toimintaa, tiedotusta ja saavutettavuutta. Suunnitellaan ja toteutetaan toimintaa kumppanikuntien ja KUMA -hankkeen yhteistyötahojen kanssa.

Kulttuuriavustukset ovat haettavina maaliskuussa sähköisenä Kunta-Akkuna -sovelluksen kautta.

Toteutuminen:

Alkuvuodesta järjestettiin kulttuurikasvatussuunnitelman mukaiset teatteriesitykset varhaiskasvatukseen, esiopetuksen sekä 1. ja 2. -luokkien oppilaille. Iäkkäille asumispalveluiden asukkaille tarjottiin musiikkiesitys ja musiikkiteatteriesitys. Lapsiperheille järjestettiin lastentapahtuma ja teatteriesitys. Kaikenikäisille aikuisille järjestettiin konsertteja ja musiikkiteatteria. Kaikenikäisten elokuvaesitykset järjestettiin yhteistyössä Movie Company Alatalon kanssa. Kerran kuussa vaihtuvat näyttelyt järjestettiin kirjastossa.

Jatkettiin työskentelyä KUMA-hankkeessa ja Presidenttipolku-hankkeessa. Osallistutaan KAIPPO-hankkeen toimintaa. KAIPPO, *Kulttuurin vahvistuvat verkostot Kainuussa ja Pohjois-Pohjanmaalla*, on Opetus- ja kulttuuriministeriön alueellinen kehittämistehtävä, jota isännöi Kainuun liitto.

Kulttuuriavustukset olivat haettavana maaliskuussa. Hakemuksia tuli 11 ja avustusta haettiin yhteensä 53700 euroa. Kulttuuriavustuksiin oli budjetoitu 6000 euroa, josta leikkausten myötä vähennettiin 30%. Avustuksiin jäi käytettäväksi 4200 euroa.

Mittarit

	TP22	TA23	TA24	Tot. 31.3.
Tapahtumat (konsertit, näyttelyt, teatteriesitykset, kulttuuritapahtumat)	62	40	40	19
Tapahtumissa osallistujia	6915	6500	6500	2798
Teatterisalin käyttö/v (käyttökerrat)	215	180	180	58
Kokoustilan käyttö/v (käyttökerrat)	150	110	110	60
Museossa kävijöitä	325	350	350	

VARHAISKASVATUS

Vastualueen johtaja: Varhaiskasvatuksen johtaja

Toiminnan kuvaus: Varhaiskasvatuspalvelut vastaavat Haapajärven perheiden tarpeisiin järjestämällä varhaiskasvatuspalveluita lapsille, kunnassa esiintyvää tarvetta vastaavasti. Varhaiskasvatusta annetaan Haapajärvellä päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa.

Varhaiskasvatuksen piirissä on tällä hetkellä (12.9.2023) yhteensä 218 vuosina 2016 - 2022 syntynyttä lasta. Lapsimäärän varhaiskasvatuksessa ennustetaan kääntyvän laskuun, mikäli varhaiskasvatusta ohjaaviin lakeihin ja asiakasmaksuihin ei tule suuria muutoksia.

Varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten määrän pienentyessä toimintayksiköiden suunnittelussa pyritään mahdollisimman tehokkaasti keskittämään toimintaa. Hoitopaikkoja käytetään kustannustehokkaasti sekä lasten sijoittelun, että henkilöstön yhteiskäytön osalta. Lastenhoidontukien piirissä olevien lasten määrä laskee edelleen.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

1.9.2018 voimaan tulleen varhaiskasvatuslain mukaisesti tullaan vuoteen 2030 mennessä muuttamaan varhaiskasvatuksen henkilöstörakenne uuden lain mukaiseksi.

Varhaiskasvatuksessa on käytössä kolmiportainen tuen malli. Varhaiserityiskasvatusta tarvitsevien lasten hoito järjestetään inklusion periaattein varhaiskasvatuslain mukaisesti. Lapsen erityistarpeet huomioidaan hoitopaikkasijoitusta tehtäessä. Tarvittaessa lapsiryhmän kokoa pienennetään tai ryhmään lisätään henkilökuntaa (ryhmäavustaja tai tarvittaessa henkilökohtainen avustaja). Varhaiskasvatuksen erityisopettajan (VEO) työpanos on lain mukaisesti käytettävissä varhaiskasvatuksen toimipisteissä konsultaatio- ja ohjausperiaatteella.

Varhaiskasvatussuunnitelma tehdään jokaiselle lapselle henkilökohtaisesti, yhteistyössä lapsen ja huoltajien kanssa, lapsen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon toteuttamisen pohjaksi. Lisäksi suunnitelmaan kirjataan lapsen tarvitsema tuen tarve, tukitoimenpiteet ja niiden toteuttaminen, yhteistyössä tarvittavien asiantuntijoiden kanssa.

Päiväkodeissa toimitaan pienryhmäpedagogiikan mukaisesti. Jokaisessa varhaiskasvatuspaikassa ympäristökasvatus on osana jokapäiväistä toimintaa. Lisäksi mahdollistetaan lasten ja perheiden osallisuus toimintaan suunnitelmallisesti.

Lasten hoitotuki maksetaan perheille KELA:n perusteiden mukaisesti, jotka eivät ole kunnallisen varhaiskasvatuksen piirissä ja järjestävät lastensa hoidon itse.

Varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa kehitetään erityisesti seuraavien asioiden osalta:

- * Tuen käytäntöjen juurruttaminen "Tuen uudistamisen edistäminen"-hankkeen päätyttyä
- * Monialaisten yhteistyöverkostojen kehittäminen toimintaa tukeväksi
- * Lapsen elämän nivelvaiheiden yhteistyön tehostaminen
- * Pienryhmäpedagogiikan syventäminen päivittäisessä toiminnassa
- * Ympäristökasvatus ja kulttuuriympäristön hyödyntäminen
- * Kestävän kehityksen edistäminen

Lasten terveyttä ja hyvinvointia edistävä suunnitelma:

- Hoitopaikkakohtaisesti järjestetään lapsille yhteinen liikuntatapahtuma ulkona keväällä ja syksyllä hoitopäivän aikana.
- Keväällä 2024 järjestetään koko varhaiskasvatuksen yhteinen liikuntatempaus palveluiden piirissä oleville perheille.
- Näiden tapahtumien tavoitteena on innostaa lasta ja perhettä liikkumaan yhdessä turvallisessa, innostavassa ja houkuttelevassa ympäristössä monipuolisesti sekä kokemaan liikkumisen iloa. Riittävä fyysinen aktiivisuus on edellytys lapsen normaalille kasvulle ja kehitykselle. Perheen yhteinen tekeminen lisää hyvinvointia sekä lapsille että perheen aikuisille.

Henkilöstön työskentelyn tukeminen ja työhyvinvoinnin edistäminen

- * Tiimityöskentelyn ja työhyvinvoinnin tukeminen

Varhaiskasvatuslain mukaiset terveelliset ja turvalliset toimitilat

- * Jukolan hankesuunnittelun jatkaminen. Kartanon päiväkodin korvaavien tilojen vuokrasopimus päättyy lokakuussa 2025. Jukolan päiväkodin yhteyteen on suunniteltu varaus Kartanon päiväkodin kahden osaston lisärakentamiseen. Tavoitteena on, että tulevaisuudessa varhaiskasvatuksessa Haapajärvellä on 2 päiväkotiyksikköä (päiväkotit Satakieli ja päiväkotit Jukola). Yksiköiden yhdistäminen säästää menoja henkilöstön tehokkaan yhteiskäytön mahdollistuessa isommassa yksikössä sekä tukipalveluissa mm. ruokapalveluissa, siivouksessa ja kiinteistöhuollossa.
- * Huolehditaan turvallisuudesta sekä toimitilojen sisällä, ulkoalueilla että varhaiskasvatuspaikkojen läheisyydessä liikuttaessa

Toteutuminen:

Varhaiskasvatuspaikat on pystytty järjestämään varhaiskasvatuslain mukaisten hakuajojen puitteissa niitä tarvitseville lapsille.

Lapsia varhaiskasvatuksen %piirissä 15.4.2024 yhteensä 230 lasta (PPH 12, Satakieli 96, Kartano 43, Jukola 79). Perhepäivähoitajia tällä hetkellä 3 kpl.

Lasten määrä varhaiskasvatuksessa on edelleen pysynyt vuoden 2022 ja 2023 tasolla, eli varhaiskasvatuksessa olevien lasten suhteellinen määrä ikäluokista on edelleen kasvanut, vaikka syntyvyys pienenee.

Vuoden 2024 alussa toiminnassa ovat päiväkotit Satakieli ja päiväkotit Jukola, jotka vastaavat lasten päiväaikaisesta hoidon tarpeesta. Päiväkotit Kartanossa ovat lapset, jotka huoltajien työn tai iltaopiskelun takia tarvitsevat vuoroa. Kartanossa on tällä hetkellä paljon yövuoroja, minkä takia taloon on tarvittu paljon sijaisia ja määräaikaista työntekijöitä.

Perhepäivähoitajia on töissä 3, joten perhepäivähoidon läsnäolomäärät jäävät arvioitua pienemmiksi.

Varhaiskasvatuksessa toteutuu kolmiportainen tuki hyvin. Tuen tarpeessa olevien lasten osalta on tehty muutoksia sekä ryhmän lapsimäärään että avustavan henkilökunnan määrään ryhmässä varhaiskasvatuslain mukaisesti. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan työpanosta on hankittu ostopalveluna 3 päivää kuukaudessa.

Pedagogisten tavoitteiden edistämiseksi tehdään yhteistyötä oman organisaation sekä Pohteen toimijoiden kanssa. Lapsen ja perheiden osallisuus mahdollistetaan toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

Talousarvion toteutuminen:

Päiväkotit Satulaakso ei ole enää toiminnassa, mutta sen menokohdille on kirjautunut menoja, mm. henkilöstön palkoista. Nämä tullaan oikaisemaan ja siirtämään oikeaan yksikköön.

Erityisvarhaiskasvatukseen on varattu vain 10 000,00 €. Tavoitteena oli saada sisäisin järjestelyin varhaiskasvatukseen tarvittava lain mukainen varhaiskasvatuksen erityisopettajan työpanos. Tämä ei onnistunut 1.1.2024 alkaen ja sitä suunnitellaan edelleen. Toistaiseksi varhaiskasvatuksen erityisopettajan työpanos on hankittava edelleen ostopalveluna.

Lasten hoitotukien piirissä olevien lasten määrä on kasvanut verrattuna vuoden 2023 kolmeen ensimmäiseen kuukauteen. Tämä määräraha tulee ylittymään, mikäli maksettavien lasten hoitotukien määrä ei pienene jatkossa.

Talousarvion toteutumaprosentit 31.3.2024 ovat:

- hallinto 23,3%
- perhepäivähoito 17,0%
- päiväkotit Satakieli 20,7%
- päiväkotit Kartano 19,5%
- erityisvarhaiskasvatus 69,8%
- lasten hoitotuki 26,4%
- päiväkotit Jukola 21,2%

Mittarit

	TP22	TP23	TA24	Tot. 31.3.
Lapsia päivähoitossa				
31.12. tilastopäivänä	230	221	210	229
1.1.–31.12. aikana	313	ei lukua	300	ei lukua
Lapsia yhteensä lastenhoidontukien piirissä				
Kotihoito	604	436	600	203
Yksityinen hoito	27	30	30	24
Osittainen tuki	125	104	100	45

Päiväkodit

Vastuullinen viranhaltija: Päiväkodin johtaja (päiväkotit Satakieli ja päiväkotit Jukola) ja Varhaiskasvatuksen johtaja (päiväkotit Kartano)

Toiminnan kuvaus: Haapajärvellä toimii kolme päiväkotia.

Päiväkotit Satakieli on 87-paikkainen päiväkotit, joka on avoinna arkipäivisin, noin klo 6.30 - 17.30 välisenä aikana.

Päiväkotit Jukolassa on 66 hoitopaikkaa. Jukola toimii arkipäivisin, noin klo 6.00-17.30 välisenä aikana

Kartanon päiväkotit vastaa vuorohoidontarpeesta, ja siellä on yhteensä 33 hoitopaikkaa. Kartanon päiväkotit toimii tarvittaessa kaikkina viikonpäivinä ja ympäri vuorokauden lasten hoidontarpeen perusteella.

Mittarit

	TP22	TP23	TA24	Tot. 31.3.
Läsnäolopäivät:				
Päiväkoti Satakieli	15482	15793	15800	3975
Kartanon päiväkoti	7538	7299	7000	1437
Päiväkoti Satulaakso	4731	1302	0	0
Päiväkoti Jukola	3294	11678	11000	2964

Perhepäivähoito

Vastuullinen viranhaltija: Varhaiskasvatuksen johtaja

Toiminnan kuvaus: Perhepäivähoitoa järjestetään hoitajan kotona tapahtuvana perhepäivähoitona. Vuoden 2024 alussa Haapajärven varhaiskasvatuksessa on yhteensä 4 vakinaista perhepäivähoitajaa

Mittarit

	TP22	TP23	TA24	Tot. 31.3.
Läsnäolopäivät: Perhepäivähoito	2861	2211	2000	460

VAPAA-AIKAPALVELUT

Vastuualueen johtaja: Kirjastotoimenjohtaja

Toiminnan kuvaus: Vapaa-aikapalvelujen tehtävänä on huolehtia kaupungin kirjastopalvelujen sekä nuoriso- ja liikuntapalvelujen tuottamisesta osana kaupungin sivistyspalveluja.

Kirjasto- ja tietopalvelut

Vastuullinen viranhaltija: Kirjastotoimenjohtaja

Toiminnan kuvaus:

Kirjasto tarjoaa kuntalaisille monipuolisen tekemisen, työnteon ja virkistäytymisen tilan. Kirjasto on kunnan peruspalvelu, joka tarjoaa palveluitaan maksuttomasti kaikille kuntalaisille. Kirjastotila ovat esteetön, viihtyisiä ja yhteisöllisyyttä tukeva.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

Kirjastopalveluiden toimintaa säätelee Laki yleisistä kirjastoista. Lain mukaisena kirjastopalveluiden tavoitteena on edistää väestön sivistyksellistä ja tiedollista yhdenvertaisuutta, lukutaitoja, elinikäistä oppimista, aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Kirjastopalvelut tavoittavat vuositasolla yli puolet Haapajärvisistä. Toiminnalliset tavoitteet pohjautuvat kirjaston toimintojen kehittämiseen Joki-kirjastoina sekä oman kunnan sisällä.

Kirjasto on avoinna talvikaudella 49 tuntia/viikko ja kesällä 40 tuntia viikossa. Haapajärven kirjastoauto palvelee kaikkia alakouluja, päiväkoteja, sekä palveluasumisen yksiköitä. Lisäksi pysäkkejä on kylillä iltaisin. Kirjastoautotoiminta loppuu vuoden 2023 aikana arviointimenettelyn mukaisesti.

Lasten ja nuorten kirjastotyö on yksi keskeisistä painopistealueista. Koulu yhteistyön avulla tuemme lukuinnon heräämistä ja lukutaidon kehitystä. Kirjasto on mukana Haapajärven kulttuurikasvatussuunnitelmassa. Muita painopistealueita ovat yhdenvertaisuuden ja kulttuurisen hyvinvoinnin tukeminen. Kirjasto järjestää vuosittain teemakuukauden, jossa aiheena on kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen.

Kirjallisuutta hankitaan monipuolisesti. Joki.finna.fi verkkokirjaston kautta jokikirjastojen monipuolinen aineisto on asiakkaiden käytettävissä ja varattavissa. Kirjasto on mukana Joki-kirjastojen kuljetusrenkaassa, joten varatut kirjat kulkevat nopeasti. Haapajärvi on mukana Pohjoisen e-kirjastossa, jossa tarjotaan Pohjois-Suomen kuntien asukkaille samat e-aineistot osana kirjaston palveluita.

Digitukea annetaan asiakkaille pyydettyä. Kotipalvelua tarjotaan asiakkaille, jotka sairauden tai vamman vuoksi ovat estyneet käyttämästä kirjastoa.

Kirjasto toimii aktiivisesti yhteistyössä eri hallintokuntien, kirjastojen sekä kolmannen sektorin kanssa. Lisäksi toimintaa kehitetään erilaisten hankkeiden avulla. Kirjaston tiloissa järjestetään taidenäyttelyitä yhteistyössä kaupungin kulttuuripalvelujen kanssa.

Arvioinnilla seurataan yleisten kirjastojen tehtävien toteuttamista ja toiminnan järjestämistä. Kokoelman sisällön osalta jatketaan itsearviointia. Toimintoja arvioidaan laadun ja tuloksellisuuden pohjalta ja toimintaa pyritään kehittämään tulosten avulla. Henkilökunta osallistuu aktiivisesti täydennyskoulutukseen ja kehittää osaamistaan.

Kirjastotoimenjohtajan palveluja myydään Kärämäelle.

Projektit ja hankkeet:

Kirjasto hakee ja toteuttaa itsenäisesti ja yhteistyössä Jokikirjastojen kanssa Aluehallintoviraston myöntämiä valtionavustuksia kirjastojen kokeilu- ja kehittämistoimintaan.

Toteutuminen:

Kirjasto on ollut avoinna suunnitelmien mukaisesti talvikaudella 49 tuntia/viikko. Kirjastossa on aamuisin käytössä itsepalveluaikaa 9-11, tällöin kirjastossa voi asioida omatoimisesti. Kyseistä itsepalveluaikaa käytetään paljon. Kirjastoauto on liikennöinyt suunnitelmien mukaisesti.

Lasten- ja nuorten kirjastotyössä on toteutettu kulttuurikasvatussuunnitelman mukaista aikataulua. Lisäksi on tehty hakeutuvaa kirjastotyötä kouluilla. Lukudiplomin markkinointia ja siihen liittyvää vinkkausta on jatkettu, sekä koulusarjoja mainostettu opettajille.

Reissin kartanon vanhojen valokuvien näyttely jatkui vielä tammikuun. Näyttely oli todella suosittu, ja keräsi paljon kävijöitä ja paikallishistoriasta kiinnostuneita ihmisiä koolle. Vuoden alusta jatkettiin kirjaston päivätansseja Haapajärvellä kerran kuussa. Ne ovat keränneet tasaisesti kävijöitä. Helmikuussa jatkuivat myös kirjaston lasten lauantait, joita järjestetään talvikaudella joka toinen kuukausi.

Lisäksi helmikuussa aloitettiin uusi Kirjan ystävän kerho, joka kokoontuu kerran kuussa. Kirjastonpäivää juhlistettiin kirjastossa kahvitarjoilulla ja vuoden kirjastonkäyttäjän valinnalla.

Kirjastossa järjestettiin presidentinvaalien aikaan kirjaston pehmoleluvaalit, jotka keräsivät paljon äänestäjiä.

Pehmoleluvaalit ovat osa kirjastojen demokratiatyötä ja -kasvatusta. Pehmoleluvaaleilla halutaan antaa lapsille osallisuuden kokemus sekä opettaa vaalien käytäntöjä ymmärrettävällä ja hausalla tavalla.

Kirjastoissa on annettu digitukea pyydettyä. Digitukea on mainostettu eri tilaisuuksissa, sosiaalisessa mediassa sekä kirjastossa.

Pohjoisen ekirjasto on jatkanut toimintaansa, käytössä on 10 e-palvelua, joissa on tarjolla mm. äänikirjoja, ekirjoja, elokuvia, lehtiä sekä musiikkia kirjastokortilla ja pin-koodilla. Palvelua on markkinoitu laajasti.

Mittarit

	TP22	TA23	TA24	Tot. 31.3.
Lainaa/asukas yhteensä	11,32	16	15	4,04
Haapajärven kirjasto lainaa/asukas	11,36	13	13	2,75
Pyhäjärven kirjasto lainaa/asukas	10,62	12	-	-
Kirjastoauto lainamäärä	31 914	50 000	15 000	8746
E-aineiston käyttökerrat	20 555	20 000	20 000	5000 arv.
Fyysiset kirjastokäynnit /asukas	5,52	8	7	1,8
Verkkokäynnit /asukas	2,8	5,2	4	1,2 arv.

Nuorisopalvelut

Vastuullinen viranhaltija: Nuoriso-ohjaaja

Toiminnan kuvaus: Nuorisopalvelut järjestää ohjattua toimintaa, tapahtumia ja leirejä erikseen sekä yhteistyössä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Eri toiminnoilla tarjotaan lapsille ja nuorille tukea kasvuun, kehitykseen ja itsenäistymiseen, sekä ajankohtaista tietoa ja kanavia osallistumiseen ja vaikuttamiseen omassa elämässä ja elinympäristössä.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Nuorisopalveluiden tavoitteena ja tehtävänä on edistää lasten ja nuorten oikeuksien toteutumista, osallisuudella ja vaikuttamismahdollisuuksilla. Lasten ja nuorten yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon parantaminen kuuluu tärkeänä osana nuorisopalveluiden tehtäviin.

Nuorisotalo on auki lukukauden aikana yhteensä noin 61 h viikossa. Nuorisotalo Stollen iltakäyttöä on lisätty hieman syksystä 2023 alkaen ja alakoululaisille on järjestetty omat ohjatut vuorot kaksi kertaa viikossa. Nuorten lauantai-illan kahviloita järjestetään säännöllisesti yhteistyössä seurakunnan kanssa.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemista ja ennaltaehkäisevää päihdetyötä tehostetaan, järjestämällä aiheeseen liittyviä teemailtoja nuorisotalolla.

Tavoitteena on saada viikonloppuillain Haapajärven keskustan alueelle jalkautuva Yöjalka- toiminta uudelleen käyntiin yhteistyössä lasten ja nuorten kanssa toimivien ammattilaisten, sekä eri tahoilla toimivien vapaaehtoisten voimin.

Nuorisovaltuusto ja Lasten Parlamentti ovat näkyviä toimielimiä, jotka vaikuttavat lasten ja nuorten elinoloihin, esim. vapaa-ajanviettomahdollisuuksiin, tuoden omia mielipiteitään julki ja toimien itse aktiivisena toimijana, sekä aloitteiden tekijänä.

Avustuksia jaetaan talousarviomäärärahan puitteissa.

Nuorisopalveluiden ja koulujen yhteistyö on säännöllistä erilaisten tapahtumien ja koulupäivystysten osalta. Yhteistyötä kolmannen sektorin (yhteisöt, yhdistykset ja järjestöt), seurakunnan, viranomaisten, nuorten työpajan ja naapurikuntien kanssa jatketaan ja kehitetään.

Yhteistyö ei rajoitu vain kunnalliselle tasolle, vaan jatkuu maakunnallisella, valtakunnallisella ja kansainvälisellä tasolla. Olemme yhteistyössä eri tahojen kanssa mm. erilaisten hankkeiden ja projektien merkeissä.

Projektit ja hankkeet:

Nuorisopalvelu hakee ja toteuttaa itsenäisesti ja yhteistyössä muiden yhteistyötahojen kanssa aluehallintoviraston (AVI:n) myöntämiä valtionavustuksia nuorisopalveluiden kokeilu- ja kehittämistoimintaan.

Nuorten työpaja

Toiminnan kuvaus: Nuorten työpajapalvelut ja Etsivä nuorisotyö ostetaan Jokilaaksojen Nuorten Tuki ry:ltä. Nuorisotilat ovat maanantaista perjantaihin Jokilaaksojen Nuorten Tuki ry:llä käytössä. Toimintaa on klo 08:00-16:00.

Toteutuminen:

Nuorisotalo Stolle avattiin joululoman jälkeen 9.1.2024. Iltakäytön osalta nuorisotalo on avoinna 21h/vko., sekä lisäksi kerran kuukaudessa järjestettävät nuorten lauantai-illan kahvilat ja muut suunnitellut toimintapäivät.

Kouluvierailut eskarilla, iltapäiväkerhossa, yläkoululla ja lukiolla/Jedulla jatkuivat heti vuoden alusta normaaliin tapaan. Yläkoululla jatkettiin syyslukukaudelta tuttua Pointsijahti -välituntikisaa, jonka tarkoituksena on aktivoida luokkia osallistumaan joka viikko pidettäviin pieniin kisailuihin ja tehtäviin. Eniten lukukauden aikana pisteitä kerännyt luokka palkitaan.

Tammi-helmikuun vaihteessa järjestettiin eskareiden talvipäivät leirikeskus Honkaniemessä K.J. Ståhlbergin koulun esikoululaisille yhteistyössä seurakunnan ja 4H:n kanssa.

Perjantaina 2.2. nuorisopalvelut olivat mukana pitämässä Ajokortti työelämään -koulutusta yläasteen yhdeksäsluokkalaisille. Ystävänpäivänä, 14.2., nuorisopalvelut osallistuivat omalla toimintapisteellään yläasteen ystävänpäiväjuhliin. Samana iltana myös nuorisotalo Stollessa vietettiin ystävänpäivää nuorten kanssa ruoanlaiton ja ystävyysteeman merkeissä. Lauantaina 24.2. nuorisotalolla järjestettiin The Stuffed -bändin keikka nuorten lauantai-illan kahvilan yhteydessä.

Sunnuntaina 25.2. järjestettiin monitoimitalolla Hiutalehipat -lastentapahtuma. Tapahtumassa oli paljon erilaista toimintaa lapsille. Mukana järjestämässä seurakunta, 4H, MLL, nuorisopalvelut, liikuntapalvelut, kulttuuripalvelut, kotiseututaikuri Jarmo sekä paikallisia urheiluseuroja.

Hiihtoloman aikana lapsille ja nuorille oli monenlaista tekemistä tarjolla. Nuorisotalo Stollessa pidettiin nuorille suunnattu biljardipäivä, alakouluikäisten leivontailtapäivä, pizzailta, sekä leffailta nuorille.

Yhteistyössä liikuntapalveluiden kanssa mahdollistettiin ilmaiset jäävuorot lapsille ja nuorille koko hiihtoloman ajaksi 3h/pvä. Split45 keilahallin kanssa yhteistyössä järjestettiin tuettua keilausta haapajärvesten koululaisten perheille hiihtoloman ajan. Hiihtolomaviikon sunnuntaina, 10.3. järjestettiin Hopsis-pomppulinnamaa monitoimitalolla yhteistyössä liikuntapalveluiden kanssa.

Maaliskuussa aloimme suunnitella Yövalo -toiminnan käynnistämistä lasten ja nuorten kanssa toimivien ammattilaisten, sekä eri tahoilla toimivien vapaaehtoisten voimin. Tarkoituksena on, että kesäkuun alusta alkaen saataisiin toiminta käynnistymään.

Mittarit

	TP22	TA23	TA24	Tot. 31.3.
Nuorisotalotoiminta				
Aukiolotunnit/vk	60	60	61	61
Avoimet ovet h/vk	17	17	18	21
Toimintapäivät/v	60	60	60	16
Kävijämäärä/v	7900	7800	7900	1064
Muu toiminta				
Erilaiset tapahtumat/v	80	70	80	12
joissa osallistujia	9000	8000	7500	1247
Koulupäivystys-toiminta/v, Termostaatti, Kuuloelin	58	50	50	13
joissa osallistujia	1800	1500	1500	540
Nuorisovaltuuston kokouksia/v	10	8	6	2

Liikunta

Vastuullinen viranhaltija: Liikuntakoordinaattori

Toiminnan kuvaus: Haapajärven kaupunki edistää ja mahdollistaa monipuolisen liikunnan harrastamisen eri kohderyhmille. Liikuntapalvelut tukevat urheiluseurojen liikuntakasvatustyötä ja lisäksi myös muiden vapaaehtoisjärjestöjen liikuntatoimintaa mahdollisuuksien mukaan.

Toiminnassa kiinnitetään huomiota kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Liikunnan on todettu olevan yksi tärkeimmistä yksilötason hyvinvoinnin ylläpitäjistä. Liikuntapalvelut ovat mukana koulujen ja päiväkotien liikuntakasvatustyössä, samoin terveysliikunnan ja vanhusväestön liikunnan suunnittelussa ja toteutuksessa muiden hallintokuntien ja eri yhdistysten kanssa.

Liikuntapalvelut suunnittelevat ja toteuttavat liikuntapaikkojen ja -tilojen kunnossapidot, saneeraukset ja uudisrakentamiset yhdessä teknisten palvelujen kanssa. Suunnittelussa on tarvittaessa mukana myös muita hallintokuntia. Liikunnan järjestämisessä ja tukemisessa huomioidaan erityisesti sellaiset liikuntamuodot, joita voidaan harrastaa lähes kaikissa elämän vaiheissa.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

Liikuntapalvelut mahdollistavat laajamittaisen liikunnan harrastamisen kaikille kuntalaisille. Liikuntapalvelut jakavat urheiluseuroille, järjestöille ja yksityisille henkilöille liikuntapaikkavuorot ja myöntävät avustuksia urheiluseuroille ja muille toimijoille.

Liikuntapalveluiden tärkein sisäliikuntatila on monitoimitalo, jota käytetään monipuolisesti niin koulujen liikuntatilana, kuin myös harraste- ja harjoitustilana iltaisin ja viikonloppuina. Monitoimitaloa käytetään liikuntatoiminnan lisäksi mm. messujen, konserttien ja erilaisten juhlien järjestämiseen sekä mahdollisuuksien mukaan eri järjestöjen harrastus- ja kokoontumispaikkana. Jokilatvan opisto käyttää monitoimitalon liikuntatiloja liikuntapiireihin ja itse hallinnoi monitoimitalon luokkatiloja opintopiireissään.

Uimahallia ja sen toimintaa kehitetään aktiivisesti käyttäjiä kuunnellen. Liikuntapalvelut tarjoavat esi- ja perusopetuksen oppilaille kaksi ilmaista uintikertaa lukukaudessa. Koulut käyttävät uimahallia luokkaa kohden noin kuusi käyntikertaa vuodessa.

Seutukunnallista liikuntatoimien yhteistyötä jatketaan osallistumalla lähikuntien yhteiseen, yli kuntarajojen kattavaan liikuntatoimintaan. Tarvittaessa tehdään myös yhteishankintoja.

Kannustetaan ja tuetaan urheiluseuroja ja muita paikallisia yhdistyksiä hakemaan ja toteuttamaan Haapajärvelle valtakunnallisia ja alueellisia liikuntatapahtumia.

Liikuntapalvelut järjestävät kuntoliikuntakampanjoita, joiden tavoitteena on lisätä kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä liikunnan avulla. Kampanjoihin osallistuneiden määrää seurataan. Osallistujamäärän vuositavoitteena on suunnilleen asukasluku kerrottuna kahdella.

Liikuntapalvelut hyödyntävät Haapajärven Kiilojen Someron majaa toiminnassaan.

Teknisten palvelujen kanssa yhteistyönä taataan kaikille kuntalaisille monipuolinen liikunnan harrastaminen ylläpitämällä erilaisia liikuntakohteita, kuten esim. pidetään hyvässä kunnossa kaupungin sisäliikuntatilat, hiihtoladut, urheilu- ja pelikentät, jääurheilualueet, frisbeegolfradat, lähiliikunta-alueet ja skeittirampit. Myös uusia lajeja kartoitetaan ja saadut toiveet toteutetaan mahdollisuuksien mukaan.

Toteutuminen:

KPO:n kanssa yhteistyössä järjestettiin ilmainen koko perheen Ice Skating -luistelutapahtuma yläkoulun jäällä 14.1.2024.

Postilaatikkohiihto-kampanja oli käynnissä 22.1.2024 – 31.3.2024. Kampanja toteutettiin yhteistyössä Ruuskan kyläkaupan kanssa. Kampanjan suoritusmerkintöjä oli yhteensä 1821. Pääöstilaisuus järjestettiin keskustan Ruuskalla 6.4.2024. Kampanjaan osallistuneiden kesken arvottiin 500€:n, 100€:n ja 50€:n lahjakortit urheiluvälineiden ostoon Ruuskan kyläkauppaan.

22.2.2024 järjestettiin paikallisten menestyneiden urheilijoiden palkitsemistilaisuus yläkoulun auditoriossa. Tilaisuus järjestettiin jälleen muutaman koronavuoden tauon jälkeen. Tilaisuus on normaalisti järjestetty kahden vuoden välein. Tilaisuudessa palkitaan kansainvälisissä arvokisoissa sekä SM-kisoissa menestyneitä haapajärvisiä urheilijoita. Nyt palkittiin vuosina 2019 – 2023 menestyneitä, yhteensä 45 urheilijaa useasta eri lajista!

25.2.2024 järjestettiin monitoimitalolla hiutalehipat-tapahtuma. Tapahtumassa oli paljon erilaista toimintaa lapsille. Mukana järjestämässä seurakunta, 4H, MLL, nuorisopalvelut, liikuntapalvelut, kulttuuripalvelut, kotiseututaikuri Jarmo sekä paikallisia urheiluseuroja.

Koululaisten hiihtokisat järjestettiin Somerossa 27.2.2024 yhteistyössä opettajien ja Haapajärven Kiilojen hiihtojaoston kanssa. Kisoissa oli yhteensä 66 osallistujaa.

Hiihtolomalla järjestettiin toimintaa lapsille. Perheiden pelivuoroja monarilla, wibit-rata uimahallilla, jäävuoroja jäähallilla sekä Hopsis-pomppulinnaa monarilla.

Koululaisten maakuntaviesti järjestettiin 13.3.2024 Haapavedellä. Kisat sujuivat lapsilla hyvin, tuloksena lopulta neljäs sija.

Keski-Pohjanmaan 72. maakuntaviesti hiihrettiin Kalajoella lopulta siirron jälkeen 17.3.2024. Olimme mukana viestissä kahdella joukkueella. Haapajärvi 1 sijoittui A-sarjassa seitsemänneksi. Haapajärvi 2 oli niinkin B-sarjan seitsemäs. Viestiin osallistui yhteensä 30 joukkuetta.

Urheiluseurojen vuosiavustukset olivat haettavissa maaliskuun ajan. Hakemuksia tuli kaikkiaan kolmeltatoista urheiluseuralta/yhdistykseltä, haettu rahasumma oli yhteensä 33 150€.

Mittarit

	TP22	TA23	TA24	Tot. 31.3.
Monitoimitalon aukiolotunnit	3 089	3 700	3 700	1 100
Monitoimitalolla kävijöitä	25 955	59 000	59 000	15 000
Uimahallin aukiolotunnit	1 645	2 500	2 500	502
yleisölle				
Uimahallilla kävijöitä	35 755	36 000	38 000	12 480
(sis. asiakkaat +koululaisuinnit)				
Osallistujamäärä liikuntakampanjoihin			14 000	1 821

SIVISTYSLAUTAKUNTA

	TP2021	TA2022	TA2023	TA2024*
Menot	17 303 135	17 825 545	18 812 482	15 318 880
Tulot	1 745 942	2 049 912	2 227 233	1 837 710
Netto	15 557 193	15 775 633	16 585 249	13 481 170

*TA2024 mukana
vain ulkoiset erät

